

OPS16-kommentointi**Yleistä**

Lapselle on taattava oppimisen ja koulunkäynnin kolmiportaisen tuen avulla oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukea riittävän varhain ja joustavasti opetuksen yhteydessä, lisättävä tuen suunnitelmallisuutta ja tehostettava tukitoimia sekä moniammatillista yhteistyötä (Perusopetuslaki 16a §, 17 § ja 17a§ 2010/642). Tehostettuun ja erityiseen tukeen liittyvien asioiden tulisi näkyä selkeämmin läpi koko opetussuunnitelman, joka perustuu olettamukseen, että kaikki oppilaat ovat tavallisia, terveitä lapsia. Erityistä tukea vaativien oppilaiden tarpeet tulisi ottaa huomioon paremmin kuin nykytilanteessa. Tämä tarkoittaa sitä, että myös näillä oppilailla pitää olla samankaltainen ja tasa-arvoinen mahdollisuus opetukseen, joka tukee heidän oppimistaan.

Paikallinen opetussuunnitelma on tärkeä osa ohjausjärjestelmää. Sillä on keskeinen merkitys sekä valtakunnallisten tavoitteiden että paikallisesti tärkeänä pidettyjen tavoitteiden ja tehtävien ilmentämisessä ja toteuttamisessa. Opetussuunnitelma luo yhteisen perustan ja suunnan päivittäiselle koulutyölle. Se on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa opetuksen järjestäjän toimintaa sekä koulujen työtä. Opetussuunnitelma liittyy koulujen toiminnan kunnan muuhun toimintaan lasten hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi. Kannamme huolta siitä, että opetussuunnitelma saadaan toteutettua koko Suomessa tasa-arvoisesti myös erityistä ja tehostettua tukea tarvitsevien lasten kannalta.

1.2 Opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet

Opetuksen järjestäjän tulisi hyväksyä opetussuunnitelma erikseen myös viittomakielellä annettavaa opetusta varten. Nyt maininta on vain suomenkielisestä, ruotsinkielisestä, saamenkielisestä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavasta opetuksesta.

1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

Paikallisen opetussuunnitelman laatimisessa opetussuunnitelma tulisi laatia ja hyväksyä myös viittomakielen osalta. Nyt maininta on vain suomenkielisestä, ruotsinkielisestä, saamenkielisestä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavasta opetuksesta.

2.1 Opetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden näkökulmasta opetuksen järjestämistä ohjaavissa velvoitteissa olisi syytä mainita myös opetusryhmien muodostaminen siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Mikäli oppilaalla on pidennetty oppivelvollisuus, opetusryhmän koon maksimimäärä on rajoitettu. Jos erityistä tukea tarvitseva oppilas tarvitsee henkilökohtaisen tai luokkakohtaisen koulunkäyntiavustajan, pitää avustajaresurssi lukea koulunkäyntiavustajaksi, ei osaksi opettaja-oppilas suhdetta. Avustajaresurssi täytyy suunnata erityistä tukea tarvitsevan oppilaan päiväjärjestyksen mukaan juuri siihen luokkaan, jossa erityistä tukea tarvitseva lapsi työskentelee kulloinkin. Avustajan käyttö pitäisikin sitoa oppilaan päätökseen ja itse oppilaaseen.

2.2 Perusopetuksen arvoperusta

Tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa pitäisi kuulua myös ihmisyyteen perustuva tasa-arvo. Jos lapsella on opiskelua haittaava vamma tai sairaus, tulee erilaisin tukitoimin ja järjestelyin taata kyseiselle oppilaalle tasa-arvoinen lähtökohta opiskeluun ja oppimiseen.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Haluamme kiinnittää huomiota koulutyön kuunteluolosuhteisiin. Kuulovammaisille lapsille ja nuorille on tärkeää, että oppimisympäristö mahdollistaa mahdollisimman esteettömän kuulemisen. Kuunteluolosuhteita voidaan parantaa esimerkiksi akustiikalla, pienryhmäopiskelulla ja opettajan sijoittumisesta puhumaan aina kasvot oppilaaseen päin. Tarvittaessa kuulemista on tuettava kuulon apuvälineillä tai visuaalisen tuen menetelmin.

7.1 Tuen järjestämistä koskevat periaatteet

Oppilaan toimintakykyä arvioidessa tulisi ottaa huomioon myös suoriutumiseen liittyvät ympäristötekijät, esimerkiksi esteettömyys, asenteet, käytössä oleva teknologia ja toisen henkilön apu. Oppilaan huoltajia ja oppilasta itseään tulee kuulla, kun arvioidaan oppilaan suoriutumista ja päätetään tukitoimista. Oppilaan ja huoltajien kokemustietoutta tulee painottaa ja huomioida hyväksi koetut käytänteet tukimuotoja järjestettäessä.

7.3 Tehostettu tuki ja 7.4 Erityinen tuki

Pidämme tärkeänä, että tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevan oppilaan mahdollisuus saada ohjausta ja konsultaatiota valtion oppimis- ja ohjauskeskuksista näkyisi vahvemmin näissä luvuissa. Valteri-verkoston palvelujen piiriin pääsemiseen tulisi olla nykyistä tasa-arvoisemmat mahdollisuudet riippumatta oppilaan kotikunnasta. Viittaamme myös kohtaan 7.5.3, joissa kerrotaan sellaisen erityisosaamisen tarpeesta, jota omassa koulussa ei ole ja mainintaan, jossa hyödynnetään oppimis- ja ohjauskeskusten tarjoamia palveluja. Tämän maininnan olisi hyvä olla myös kohdissa 7.3 Tehostettu tuki ja 7.4 Erityinen tuki selvennyksellä, että ohjaus käsittäisi oppimis- ja ohjauskeskusten palveluiden hyödyntämisen.